

3 Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten

3.1 Källor och litteratur

ATA, Hälsingland, Hs Hudiksvalls sn, Agö kapell

Forssius, Herman. *Agö kapell. Kort historik inför 300 årsdagen 7/8 1960.*

Hedlund, Anders. *Agön. Kort historik och beskrivning.* Stencilerad text. 2000-06-26 med ändringar 2005-07-27.

Hedlund, Bengt. *Stugan på Agön.* Stencilerad text, (Agö prästkammare) 2001.

Kilström, Bengt Ingmar. *Fiskarkapellen i Hudiksvalls skärgård.* Ingår i serien Hälsinglands kyrkor XX. Uppsala 1972.

Lindgren, Anna. *Agö kapell. Antikvarisk kontroll vid fönsterrenovering.* Slutredovisning, Läns museet Gävleborg, Gävle 2002.

Läns museet Gävleborg, topografiskt arkiv

Läns museet Gävleborg, ärendearkiv

Rodenstam, Greta. *Några erinringar inför återinvigningen.* Hudiksvall 1950.

3.2 Kronologisk förteckning

Årtal	Händelse	Källa
ca 1600	Agö fiskehamn anläggs. Ett kapell byggs troligen under tidigt 1600-tal, enligt uppgift "norr ut in på gröna slätten".	Rodenstam, G. 1950.
1611	Första belägget om ett kapell på Agön.	Hedlund, A. 2005.
1614	"Augö-Oarne" läggs under staden Hudiksvall.	Rodenstam, G. 1950.
1660	Det nuvarande kapellet uppförs i form av en timrad rektangulär byggnad med sadeltak.	Kilström, B. I. 1972.
1671	En predikstol inköps från Hudiksvalls gamla träkyrka som detta år ersätts med en ny kyrka av sten.	Kilström, B. I. 1972.
1680	Ett solur, "ljusstenen" kallad, sätts upp utanför kapellet.	Kilström, B. I. 1972.
1700-talet	En liten prästkammare byggs.	Kilström, B. I. 1972.
1743	De två yttersta av kapellets tre vindflöjlar, båda utsmyckade med stjärnor tillkommer.	Kilström, B. I. 1972/ Rodenstam, G. 1950.
1749	Kapellet får en gjuten klocka i gåva av Olof Högman.	Kilström, B. I. 1972.
1762	Kapellklockan gjuts om av Eric Hillström i Gävle.	Kilström, B. I. 1972.
1765	Korskranket skänks av borgaren Petter Run(d)berg.	Kilström, B. I. 1972.
1766	Kapellets pyramider tillverkas på bekostnad av Carl Broman.	Kilström, B. I. 1972.
1767	Paul Hallberg förfärdigar en altartavla till kapellet. Glasmästaren i Hudiksvall, Mathias Svanberg med hustru Margareta, skriver namnen och detta årtal i två små rutor i kapellets korfönster.	Kilström, B. I. 1972/ Rodenstam, G. 1950.
1771	En ny predikstol till kapellet tillverkas av snickaren Jöns Dahlström och målas av mästern Paulus Hallberg, båda Hudiksvall.	ATA
1775	Kapellets läsarstol tillkommer.	Årtal på läsarstolen.
1776	Kapellets gamla predikstol säljs, enligt uppgift för en ringa summa.	Forssius, H. 1960.

1826	Den mittersta av kapellets tre vindflöjlar sätts upp.	Kilström, B. I. 1972/ Rodenstam, G. 1950.
1829	Vid en inventering 1829 beskrivs kapellet på följande sätt: <i>”Längden från öster till väster är 14 al. bredden 10 al. och höjden 9 al. Invändigt är Capellet hvitlimmat, utvändigt brädslaget och rödmålat. Fyra fönsterlufte på norra och lika många på södra sidan, samt ett något större fönster på östra sidan. Altare med bord och disk, mycket litet, omgjordes 1766 och med blå oljemålning bekostades. (---) 9 st. bänkar på vardera sidan om stora gången, 4 al. långa och oljemålade endast på dörrarna. Capellet äger blott en enda ingång ifrån vestra änden och dörren till denna ingång är försedd med lås och jernbom. 2ne pyramider framvid choret mellan bänkarna och en järnställning deremellan, i hvars mitt hänger en rund tafla med förgylt bildverk omkring med inskrift.(---) Klockstapeln vid vestra väggens norra del, bestående af tvenne uppresta spiror med tvärliggare, håller en klocka af metall (...) Ett oljemålat skrank vid de främsta bänkarna med påskrift C. E. N. P C. B. Anno 1765. En tvärbänk på vardera sidan om altaret. Trädluckor för alla fönstrena. En stege till takspetsen”.</i>	ATA
1830-31	Omfattande reovering och ombyggnad. Arbetet leds av hamnfogde Peter Lundberg och bekostas av ”hamnboarne”. Kapellet förlängs 6 alnar på längden mot öster för att kunna rymma öns växande befolkning. Taket höjs samtidigt 1½ aln. Ett fönster på vardera långsidan tillkommer och de befintliga fönstren tillökas med 8 tum. Nya takåsar, vilka hämtades från vraket efter galeasen Charlotta av Sundsvall, som förolyckades vid Gabrielsten på sydöstra sidan av Agön år 1827. Predikstolen flyttas från gaveln på södra sidan till norra väggen. Korbågen mellan pyramiderna tas bort. Pyramiderna placeras ovan fönstret över altaret. En ny bänk tillkommer på vardera sidan av mittgången.	Kilström, B. I. 1972/ Rodenstam, G. 1950.
1831	Kapellets brädslås.	Kilström, B. I. 1972.
1832	Kapellets fasader stryks två gånger med vit oljefärg och taket stryks med tjära och rödfärg samt fönsterluckorna och taklisten med pärlfärg. Invändigt stryks tak och väggar med vit limfärg och bänkhyllorna, bänkarna i koret samt panelningen med pärlfärg. Byggnaden invigs på midsommardagen detta år. Till invigningen skänker hamnfogden, Per Lundberg altarpnydnaden, ett kors med törnekrona. Den gamla altartavlan av P. Hallberg placeras på en av kapellets väggar.	Kilström, B. I. 1972.
1844-45	En ny större prästkammare uppförs nere i hamnen. Byggnaden består av ett rum utan eldstad och är försedd med fönster i tre väderstreck och med en förstuga i det fjärde väderstrecket. Gamla prästkammaren säljs till rådman Lundberg.	Kilström, B. I. 1972/ Rodenstam, G. 1950.
1850	Kapellets bänkar målas och predikstolens insida målas grå. Arbeten i och utanpå prästkammaren.	Agö prästkammare, kapellarkiv
1860	Kapellet målas gult med vita knutar och taklister (totalt tre strykningar).	Agö prästkammare, kapellarkiv
1866	Prästkammaren förses med nytt tak av spån. Det gamla taket som bestod av näver och bräder såldes på auktion för att bekosta det nya	Forssius, H. 1960.

	taket.	
1882	Målningsarbete utförs vid kapellet av Olof Jonsson.	Uppgifter skrivna på kapellets predikstol.
1886	Inköp av ½ tunna asfaltstjära till kapellet.	Agö prästkammare, kapellarkiv
1908	Rödfärgning av kapelltaket. Målning av knutarna till prästkammaren.	Agö prästkammare, kapellarkiv
1911	Reparation av kapellet. Taket och väggarna pappspänns och målas med limfärg av J. O. Holm, Hudiksvall genom Vilh. Rosell. Pyramiderna, som enligt uppgift stått på vinden sedan 1830, sätts åter in i kapellets kor. Renovering av prästkammarens interiör.	Kilström, B. I. 1972/ATA/ Agö prästkammare, kapellarkiv
1921	Ny sparbössa till kapellet. Invändig renovering av prästkammaren med färg och tapeter (sannolikt de nuvarande).	Agö prästkammare, kapellarkiv
1929	Renovering av kapellets exteriör. Tvåkupigt taktegel läggs på kapellet. Inköp av takpapp. Byggnadens fasader målas	Agö prästkammare, kapellarkiv
1931	Reparation av taket på klockstapeln.	Agö prästkammare, kapellarkiv
1938	Inköp av tågvirke till kapellklockan.	Agö prästkammare, kapellarkiv
1940	En rulle underhållsfri papp C samt 1 paket galvaniserad pappspik inköps till kapellet (eller prästkammaren).	Agö prästkammare, kapellarkiv
1950	Klockstapelns undre stödjande delar, vilka angripits av myror, byts mot nytt virke lika det gamla. Invändig restaurering efter ett förslag av landsantikvarie Philibert Humbla och konservator Sven Dahlén. Bänkar och golv tas ut. Byte av rötskadade åsar och ilagning med nytt golvvirke där golvet varit skadat. Huvuddelen av det ursprungliga golvet läggs dock tillbaka och bänkarna sätts tillbaka där de stod. Ny papp spänns i tak och målas med vit limfärg bruten med grön umbra. Skador i pappen på väggarna lagas och målas in i samma kulör som omgivande vägg. Ornament rörs ej. Fönsterbågar, karmar och foder målas i ljusgrå färgton. Bänkfasaderna mot mittgången vilka tidigare varit ekådrade återfår underliggande kulör. Målningsarbetet utförs av Rune Wik, Hudiksvall, E. Kaljén samt L. T. Ohlsson Steen.	ATA/ uppgifter skrivna på kapellets predikstol.
1960	Inför kapellets 300-års jubileum genomförs en utvändig renovering och byggnaden målas i ljusgul färg med vita knutar, fönsterluckor och fönsterbågar. Kapellets spiror förgylls. Arbetet utförs av Tom Colt.	Kilström, B. I. 1972/Hedlund, B. 2001/ uppgifter skrivna på kapellets predikstol.
1971	Ny klockstapel byggs med samma utförande som den tidigare, men med nya gjutna betongfundament under. Eventuellt sätts ny papp på kapellets vapenhus.	Besök på platsen.
1972	Yttre upprustning av prästkammaren.	Hedlund, B. 2001.
1977 (1976)	Målarmästare Sören Christiansson, Hudiksvall, målar om kapellets innertak. Arbetet bekostas genom en donation av Greta Holmström.	Hedlund, B. 2001/ uppgifter skrivna på kapellets predikstol.
1980	Yttre upprustning av kapellet.	Hedlund, B. 2001.
1984	Per och Bengt Hedlund bemålar kulor, stjärnor och krona med guldbrons. Färgen håller dock enligt uppgift bara en sommar.	Hedlund, B. 2001.
1986	Yttre upprustning av prästkammaren.	Hedlund, B. 2001.

1994	Lennart Westner med son Per-Erik Westner reparerar yttertaket. Underst läggs råspont, därefter takpapp och sist tegel. Korsen bemålas med svart resp. guldfärg.	Hedlund, B. 2001/ uppgifter skrivna på kapellets predikstol.
1998	Yttre upprustning av prästkammaren.	Hedlund, B. 2001.
2002	Fönsterrenovering utförs av Tj's måleri & golv AB och Brolins glas, båda Hudiksvall. Arbetena omfattar nytillverkning av två bottenstycken till karmar, lagning av trasig blyspröjs, byte av trasigt glas till glas av samma struktur som tidigare. Fönsterbeslag rostskyddsbehandlas och målas med linoljefärg. Samtliga fönster kittas och målas med linoljefärg.	Lindgren, A. 2002/ Länsmuseet Gävle- borg, topografiskt arkiv